

İki süper sergi birden

11/10/2008 22:59

Ortak sergi açan Genco Gülan ve Burhan Kum, "oryantalizm" kavramıyla hesaplaşan bir sergi açtılar. Sanatçılar "Bugün oryantalizmle hesaplaşırken aslında bizli ilgili kaygılarla hesaplaşıyoruz" diyor

Burhan Kum (üstte), sanat yapıp tavır almak meselesi hakkında "Taraf olmak zorundayız, seyirci kalamayız," diyor. Genco Gülan'a göre "Bugünün oryantalizmi, pasaportumuzu görünce kötü davranmaları."

FOTOĞRAF: MUHSİN AKGÜN

İSTANBUL - Burhan Kum ve Genco Gülan, İki Süper Film Birden sergisiyle Karşı Sanat Galerisi'nde... Genco Gülan, oryantalizm kavramıyla hazır Pera Müzesi'nde İngiliz oryantalistleriyle ilgili bir sergi açılmışken hesaplaşırken Burhan Kum her zamanki gibi sert tespitleri ve resmin retoriğine ilişkin sorunları yansıtan resimleriyle ona destek veriyor...

Sizi bir araya ne getirdi? Ortak bir dil olmasa gerek...

Genco Gülan: Ortak bir dil değil, fikirler getirdi. Burhan Kum'u, Karşı Sanat galerisinde açtığı 'Resmen' sergisiyle tanıştım. O da benim işlerimi biliyormuş. Görüşmeye başladık.

Burhan Kum: Genco'nun, İstanbul Bienali'yle ilgili yazdığı yazısını okumuştum. Gıyabında tanıyordum. Ben de oryantalizmle ilgileniyordum. Orada bir temas noktası oluştu.

Oryantalizm fikriyle ilgilenenlerin, ilk hesaplaşanların başında elbette Gülsün Karamustafa geliyor.

Karamustafa'nın da Gerome'la, Fransız oryantalist resmiyle büyük bir hesaplaşması var. Osman Hamdi'ye sempatisi var akademi yıllarından kalma Genco, nasıl bir mirası devralıyorsun bu anlamda ve buna katkı nedir?

Gülan: Onların işlerini biliyorum ama onlar kadın bakış açısı. Feminist bir yaklaşımla oryantalizme bakıyorlar. Ben kendi bakış açımı getirmeye çalışıyorum. Sarı Yağmurluklu Adam videom benim yaklaşımı özetliyor. Kendimi Osman Hamdi'nin yerine koyup onun baktığı yerden bakmayı deniyorum.

Kum: Osman Hamdi, kendisini Batı'nın Doğu'yu görmek istediği şekilde lanse etmiştir.

Oryantalist imgelerle oynuyorsun sonuçta... Gülsün Karamustafa'nın yapmadığı neyi yapıyorsun? O sonuçta postkolonyal tezlerden hareketle olaya yaklaşıyordu. Onlarinki kadın bakış açısı dediğin noktayı anlayamadım. Senin onlardan farklı ne yaptığını düşündüğünü de...

Gülan: Benim farkım, farklı bir müdahale getiriyorum bu imgelere... Yapıbozumu farklı bir alana taşıyorum. Ben o görselliği aslında koruyorum, bozmuyorum, parçalamıyorum. Benim oryantalist imgeler üzerinden popüler kültürle ve üst kültürle hesaplaşmam var. Bu resimler bütün evlere girmiş imgeler... Ben yaklaşımımın yeni olduğunu düşünüyorum. Türkiye'ye modern düşünce, modern sanatla paralel gelmemiştir. Sıkıntımız budur. Aslında ben bunu anlatmaya çalışıyorum.

Şu anda içimizdeki oryantalistle ilgili neler söylersiniz? Ethem Eldem, Murathan Mungan'ın (Aşk Tesadüfleri Sever) Müslüm Gürses'e Batı şarkılarını söyletmesini şu anda yaşamakta olduğumuz oryantalizm olarak yorumlamıştı mesela...

Gülan: Biz bugün oryantalizmle hesaplaşırken aslında bizle ilgili kaygılarla hesaplaşıyoruz. Türkiye pasaportunu her uzattığımda karşı tarafın aklına sadece Midnight Express filmi gelmiyor, bütün bu oryantalistler de geliyor. Bugünün oryantalizmi, pasaportumu görünce kötü davranılması. Nasıl sergilerde küratörler bizden birtakım şeyler bekliyorlarsa çünkü Türk'üz, müslümanız, kapıdaki güvenlik görevlisinin de fikri aynı... Gülsün Karamustafa örneğini verdin ama ben Türkiye'de oryantalizmin yeterince tartışılmadığını düşünüyorum.

Kum: Bizim kılcal damarlarımıza kadar sinmiş Batı'ya kendimizi beğendirme hastalığı. Güncel sanat yaptığımızı kabul ettirmek bile bence oryantalizmdir. Mesela Aksanat'ta şu anda bir sergi var; üç tane iş var, iki tane küratör var. Adam başına bir küratör düşüyor. Buradaki güncel sanatın durumu bu. Kimse resmini, bir İranlı beğendiğinde övünmüyor ama bir Alman küratör gelip de seni övdüğü zaman çok hoşuna gidiyor.

Sanat savaşın başka alanlarda sürdürülmesidir... diye bir yazın var Burhan... Sen birtakım kurumların siyasi olarak işbirliği içinde olduğu kurumları, kişileri ifşa eden yazılar da yazıyorsun. Hans Haacke de bunu yapıyor ve Moma'nın bağışçılarının nasıl silah tüccarı olduğunu yine Moma'da açıklıyor. Senin bu anlamda benimsediğin mücadele biçiminin sınırları nerede başlıyor ya da bitiyor?

Gülan: Ben de bunu yapıyorum. Oryantalist tablolarımdan bir tanesini Pera müzesinde ancak tiyatro festivali kapsamında gösterebildim. Kaplumbağa Terbiyecisi resmimi göstermek için müracaat ettim ama kabul edilmedi.

Kum: Ondan kaçmak kolay değil! Dada da burjuvaziye karşı bir söylem geliştirmiştir ama herifler aldı dadayı alladı, pulladı müzelere yerleştirdi. Çok kolay kurtulamazsın. Biz bir düşünce atıyoruz ortaya. Allah koçu başımızdan eksik etmesin resmi, bununla ilgilidir. Sanatçılar, hemen sermayenin buyruğuna

giriyor.

Hem resim(sanat) yapmak hem de tespitlerde bulunmak bana bayağı sorunlu geliyor... O zaman bir köşe yazarının sığamadığı sütunu haline geliyor tuval... Bazı sergilerinde tespitler öne çıkıyor ve denge gidiyor. Katılıyor musun?

Kum: Taraf olmak zorundayız, seyirci kalamayız. Resim ayna değil ki! Müdahil olmak zorundasın. 1973-78 yılları arasında lise ve üniversitede devrimci mücadeleden geliyorum. Bakıp da sessiz kalma durumu yok bizde. Varsa bir durum ya dayak atıyorduk ya da dayak yiyorduk. Bugün Castro'yu okuyorum. Adam kazanmış yani... Hayalim var benim hâlâ...